

Ella luokkaretkellä

1. Etsi ja tutki parisi kanssa tekstikirjan kappaleen ihmisten, eläinten ja paikkojen nimiä. Miten ne on kirjoitettu? Tutki erityisesti sanojen ensimmäisiä kirjaimia.

SUBSTANTIIVIN KÄYTTÖ

Substantiivit ovat ihmisten, eläinten, paikkojen, esineiden ja asioiden nimiä. Etsi tekstistä ihmisten, eläinten ja paikkojen nimiä ja kirjoita ne alla oleville viivoille. Ympyröi alkukirjaimet.

Yleisnimi

tyttö

eläintarhassa

Erisnimi

Ella

Korkeasaarella

Substantiivi voi olla joko yleisnimi tai erisnimi. Yleisnimet kirjoitetaan _____
alkukirjaimella, erisnimet kirjoitetaan _____.

Etsi tekstistä vielä lisää substantiiveja ja kirjoita ne viivoille.

Yksikkö

opettaja

häkki

Monikko

opettajat

häkit

Substantiiveilla on yksikkö ja monikko. Joskus sana muuttuu paljon, kun se taivutetaan monikkoon. Tutki sanapareja ja ympyröi muutokset.

2 Harjoittele substantiivin tunnistamista.

- Etsi ja ympyröi kaikki substantiivit.
- Kirjoita sanan yläpuolelle Y, jos substantiivi on yksikössä ja M, jos se on monikossa.
- Väritä erisnimen ensimmäinen kirjain punaisella.
- Harjoittele parin kanssa substantiivin taipumista. Toinen muuttaa ja sanoo yksiköt monikossa ja toinen monikot yksikössä.

Ella ja hänen luokkakaverinsa olivat retkellä. Eläintarhassa oli kivaa. Ensimmäisessä häkissä oli paljon ruohoa. Toisessa häkissä oli korkeita pensaita. Kolmannessa oli kallioita ja vanha autonrenkas. Neljännessä oli eläinkin. – Minä näin ne viimeksi apinahäkkien kohdalla, Hanna ilmoitti.
– Apinat ovat ottaneet Paten ja Sampan vangeiksi, minä kauhistuin.

3 Keksi ja kirjoita vihkoon mahdollisimman monta aiheeseen liittyvää substantiivia.

- koulu
- tutut opettajat
- eläintarha
- lempipaikkani

4. Keksi lauseeseen sopiva substantiivi. Lue lauseet parillesi.

- Minä olen nähnyt eläintarhassa _____.
- Minä pelkään _____.
- Minä pidän _____.
- Häkeissä on _____.
- _____ kanssa olisi kiva leikkiä.
- Minä en tunne yhtään _____.

5. Jatka itse lauseita.

Malli: Pöllöt ovat pieniä. Pöllöt syövät hiiriä.

- Lumileopardit ovat _____.
- Ne syövät _____.
- _____
- Oravat ovat _____.
- Oravat syövät _____.
- _____
- Apinat ovat _____.
- Apinat syövät _____.
- _____

Muistitko, mitkä kirjoitetaan isolla alkukirjaimella?

6 Kirjoita luetteloita.

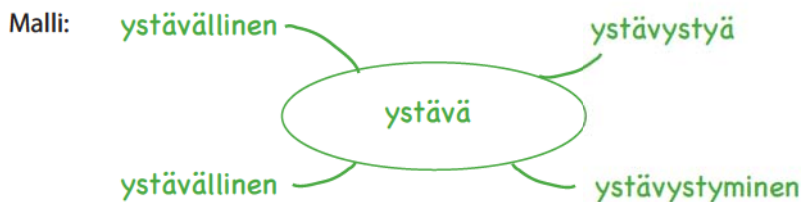
- a) Luettele kolme lempiruokaasi. _____
_____.
- b) Luettele neljä lempipaikkaasi. _____
_____.
- c) Luettele viisi kivointa pojannimeä. _____
_____.
- d) Luettele viisi kivointa työtönimeä. _____
_____.
- e) Luettele lempileikkejäsi. _____
_____.
- f) Kysy edellisen tehtävän asiat pariltasi, vanhemmiltasi tai vaikkapa naapuriltasi ja kerro sitten saamasi vastaukset muulle ryhmälle. Voit kirjoittaa muistiinpanoja vihkoosi.

7. Sanaperhetehtävä.

- a) Keksi vihkoosi sanaperheitä seuraavista sanoista:

asua, vanki, retki

Kirjoita aiheen ympärille sanoja, jotka jotenkin muistuttavat sitä.

Hm, luettelossa tarvitaan paljon pilkkuja!

- b) Alleviivaa äsken keksimistäsi sanoista substantiivit punaisella ja verbit sinisellä. Millaiset sanat jäivät alleviivaamatta?

8. Kirjoita vihkoon lyhyt selostus jostain retkestäsi, luokkaretkestä tai muusta retkestä. Kerro,

- missä kävitte
- mitä näitte
- mitä teitte?

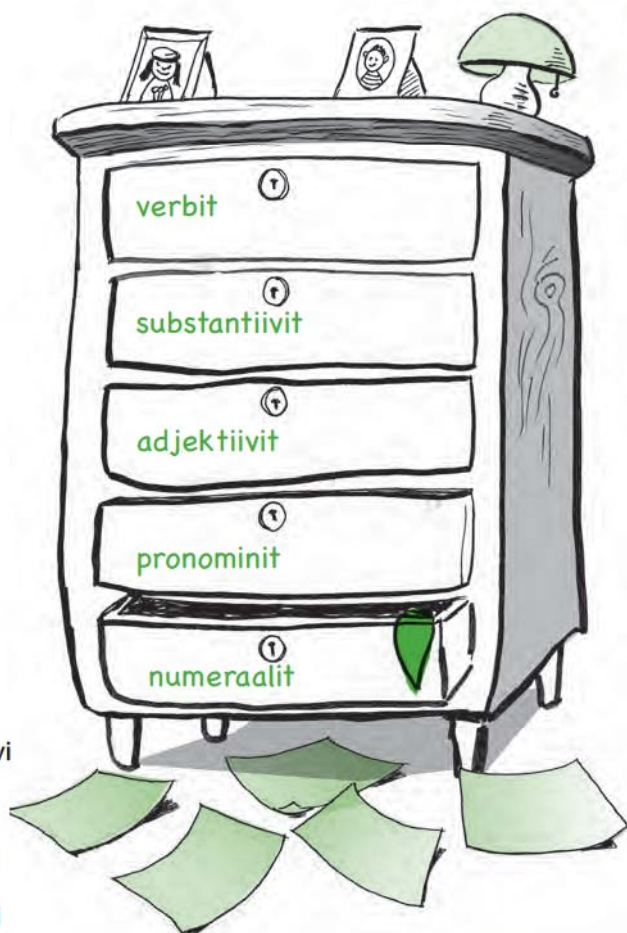
Kertaus

1. Ryhmittele seuraavat sanat. Voit itse keksiä sopivia ryhmittelysääntöjä. Tutki sanojen merkitystä ja kirjoitusasua. Kerro sitten parillesi sääntö ja kuuntele, osaako hän ryhmitellä sanat haluamallasi tavalla.

Malli: Etsi kaikki eläimet! Etsi kaikki p:llä alkavat sanat! Etsi kaikki kaksitavuiset sanat!

<i>pallo</i>	<i>punainen</i>	<i>piiri</i>	<i>papukaija</i>	<i>karhu</i>
<i>siili</i>	<i>koira</i>	<i>kettu</i>	<i>kirahvi</i>	<i>sihisee</i>
<i>käärme</i>	<i>saalistaa</i>	<i>kiipeää</i>	<i>harmaa</i>	<i>vaaleanruskea</i>
<i>suloinen</i>	<i>oranssi</i>	<i>kiemurtelee</i>	<i>pesii</i>	<i>murisee</i>
<i>sininen</i>	<i>juoksee</i>	<i>violetti</i>	<i>vaarallinen</i>	<i>söpö</i>

2. Tutki kuvan lipastoa. Väritä laatikot, joiden sanat jo tunnet. Leiki, että siivoat sanalappuja lattialta. Keksi ja piirrä jokaiseen laatikkoon sopiva sanalappu, ja piirrä sitten lapusta nuoli oikeaan laatikkoon.

3. Yhdistä oikein

pomppii ●	● mikä?	●	● adjektiivi
kolme ●	● millainen?	●	● substantiivi
pyöreä ●	● kuinka monta?	●	● verbi
pallo ●	● mitä tekee?	●	● numeraali
se ●	● mikä?	●	● pronomini

4. Kertaa adjektiivveja. Kuvaile seuraavia asioita kolmella erilaisella adjektiivilla.

5. Kertaa verbin taipumista. Muistele, mitä Konsta, Ella ja Fedja-setä tekivät. Keksi, mitä aikuiset eivät tee. Täydennä virkkeet.

Malli: *Lapset leikkivät, aikuiset eivät usein leiki.*

- a) Fedja-setä _____
mutta hänen äitinsä _____.
- b) Konsta _____
mutta Konstan äiti _____.
- c) Ellan luokan oppilaat _____
mutta aikuiset _____.
- d) Entä mitä itse teit tämän jakson aikana? Minä _____
mutta isäni _____.
- e) Mitä luokassasi tehtiin? Me _____
mutta opettajat _____.

6. Ryhmittele ja kirjoita sanat yksikkö- ja monikkolaatikoihin.

luokat, oppilaita, opettaja, vanhan, isoa, sinä, hassujen, kirjoissa, kielet, matematiikka

YKSIKKÖ

MONIKKO

7. Ryhmittele sanat oikeisiin laatikoihin.

puhui, oppilaat, retkeilevät, kuuntelemme, iloista, opettajaa, jännittävä, jalka, nyrjähtää, rauhallinen, äiti, juovikas, virolainen, kissa, muuttaa

VERBIT	SUBSTANTIIVIT	ADJEKTIIVIT
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

8. Kirjoita kirje toisessa maassa asuvalle ystävällesi ja kerro, millaista koulunkäynti on Suomessa.

ITSEARVIOINTI

Osaatko nyt nämä asiat? Rastita ruutu, joka kuvaa parhaiten omaa oppimistasi.

en oikein osaa vielä

osaan jo aika hyvin

osaan erinomaisesti

● Tunnistan verbin.	☐	☐	☐
● Tunnistan substantiivin.	☐	☐	☐
● Tunnistan adjektiivin.	☐	☐	☐
● Tunnistan pronominin.	☐	☐	☐
● Tunnistan numeraalin.	☐	☐	☐
● Osaan ryhmitellä sanoja sanaluokkien mukaan.	☐	☐	☐
● Osaan taivuttaa verbejä minä-, sinä- ja hänmuodoissa sekä me-, te- ja he-muodoissa.	☐	☐	☐
● Osaan taivuttaa verbejä myös kielteisessä muodossa.	☐	☐	☐
● Tunnistan, tapahtuuko verbin tekeminen nyt vai aiemmin (esim. asun/asuin).	☐	☐	☐
● Osaan taivuttaa substantiiveja yksiköstä monikkoon.	☐	☐	☐
● Osaan vertailla adjektiiveilla.	☐	☐	☐
● Osaan jo vähän taivuttaa pronomineja.	☐	☐	☐
● Olen oppinut uusia kysymyssanoja.	☐	☐	☐
● Osaan erottaa perusluvun (5) ja järjestysluvun (5.).	☐	☐	☐
● Olen oppinut uusia sanoja.	☐	☐	☐

Suomi

SUOMALAINEN MAISEMA

Ei laaksoa, ei kukkulaa, ei vettä rantaa rakkaampaa...

MITEN OPETTELET YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIEDON LÄKSYJÄ?

Tehkää ryhmässä lukuohjeet.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

TIETOTEKSTIN LUKEMINEN

Kun silmäilet tekstiä, mieti:

- Mitä otsikko tarkoittaa? Tiedätkö asiasta jo jotakin? Osaatko selittää otsikon sanat omin sanoin?
- Mitä väliotsikot tarkoittavat? Onko sinulla asiasta jo jotain tietoa?
- Mitkä ovat tärkeitä sanoja? Oppikirjan tekstin tärkeät sanat ovat usein *kursiivilla*, **lihavoitu** tai alleviivattu. Ne ovat keskeisiä käsitteitä. Yleensä merkitys selviää, kun luet lauseet sanan ympäriltä.

Tutki tekstikirjaa. Selitä omin sanoin seuraavat käsitteet:

suomalainen maisema _____

mannerjää _____

jääkausi _____

alanko _____

ylänkö _____

maalajit _____